

Leader
30
vuotta

LEADER
Ravakka

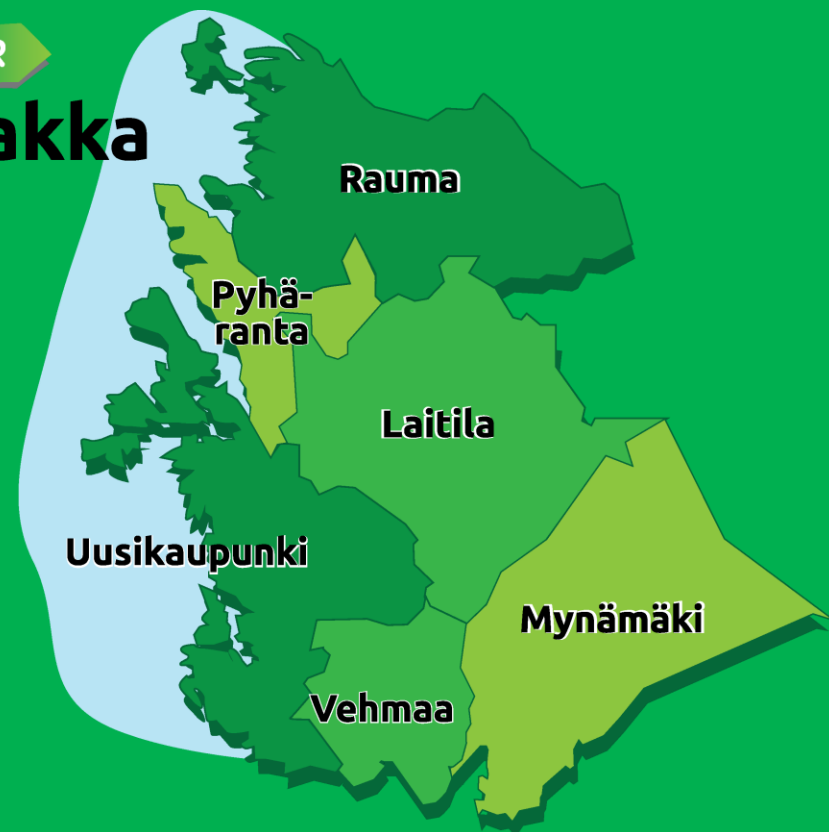

Euroopan unionin
osarahoittama

Leader –rahoitus maaseudun mikroyrityksille

29.4.2026

LEADER
Ravakka

LEADER

Ravakka

Euroopan unionin osarahoittama

LEADER

Ravakka

Rauma

Pyhäranta

Laitila

Loimaa

LEADER

Jokivarsikumppanit

Oripää

Loimaa

Uusikaupunki

Mynämäki

Pöytyä

LEADER

Varsin Hyvä

Vehmaa

Nousiainen

Aura

Koski TL

Somero

Taivassalo

Masku

Rusko

Lieto

Marttila

Kustavi

Naantali

Raisio

Turku

Paimio

Karkkila

Kaarina

Salo

Lohja

Vihti

Sauvo

Parainen

Kemiönsaari

LEADER

Ykkösakseli

LEADER

I samma båt
samassa veneessä

● Maaseuturahoituksen
ulkopuolelle jäävä
kaupunkialue

Varsinais-Suomen ryhmät

LEADER
Ravakka

Euroopan unionin
osarahoittama

LEADER

I samma båt
samassa veneessä

Rahoituskehys 2023-2027: 2,8 miljoonaa euroa
Kemiönsaari, Parainen ja Kustavi
www.sameboat.fi

LEADER

Jokivarsikumppanit

Rahoituskehys 2023-2027: 3,3 miljoonaa euroa
Aura, Koski TI, Loimaa, Marttila, Oripää, Pöytyä, Somero
www.jokivarsikumppanit.fi

LEADER

Ravakka

Rahoituskehys 2023-2027: 3,8 miljoonaa euroa
Mynämäki, Vehmaa, Laitila, Uusikaupunki, Pyhäranta ja Rauma
www.ravakka.fi

LEADER

Varsin Hyvä

Rahoituskehys 2023-2027: 3,15 miljoonaa euroa
Lieto, Masku, Nousiainen, Paimio, Rusko, Sauvo ja Taivassalo
sekä kaupungit Turku, Raisio, Kaarina, Naantali (osittain)
www.varsinyhyva.fi

LEADER

Ykkösakseli

Rahoituskehys 2023-2027: 3,8 miljoonaa euroa
Salo, Lohja, Karkkila ja Vihti
www.ykkosakseli.fi

LEADER

Varsinais-Suomi

**Yhteensä
16,85
miljoonaa
paikalliseen
kehittämiseen**

Leader on toimintaa paikkakunnan parhaaksi

Leader-ryhmä myöntää rahoitusta paikallisille yrityksille ja yhdistyksille.

<https://ravakka.fi/tietoameista/asiantuntijapalvelumme/>

Hankkeista päättää Leader-ryhmän hallitus, joka koostuu paikallisista ihmisistä.

<https://ravakka.fi/tietoameista/leader-ravakan-hallitus/>

Leader-ryhmä aktivoi asukkaita kehittämään omaa kotiseutuaan ja auttaa muuttamaan ideat hankkeiksi.

<https://ravakka.fi/yhdistyksille/hankehakijalle/>

Päätöksentekoa ohjaa paikallinen kehittämisstrategia Luotsi, joka on laadittu yhdessä paikallisten toimijoiden kanssa

<https://ravakka.fi/tietoameista/luotsi/>

Leader-tuki muodostuu julkisesta rahoituksesta

Leader Ravakalla on käytettävissä hankkeisiin rahoitusta yhteensä **3,8 milj.€** ohjelmakaudella 2023-2027.

Kuntien maksama osuus on 3 € / asukas

Kolmella eurolla kuntarahaa saadaan yhteensä 15 euron julkinen rahoitus alueen elinvoiman kehittämiseen. Hankkeiden tukiprosentti vaihtelee 20-100 % välillä, joten niihin sitoutuu myös merkittävästi alueen toimijoiden omaa rahoitusta.

Leader-toiminta rantautui Suomeen vuonna 1996 EU-jäsenyyden myötä – vuonna 2026 suomalainen Leader-toiminta täyttää 30 vuotta!

Miksi Leader-toiminta?

Rahoituksella voidaan toteuttaa **pieniä hankkeita ja kokeiluluontoista toimintaa**.

Leader on yksi ainoista maaseudun yhdistysten mahdollisuuksista omien kehittämissideoiden rahoittamiseen. Mikroyritysten ja yksinyrittäjien kohdalla Leader-tuki usein taipuu, kun muut instrumentit eivät.

Tuilla on merkittävät **kerrannaisvaikutukset**. Yhdestä hankkeesta voi hyötyä laajasti koko alue.

Leader-ryhmä on läsnä. Maaseudun yhteisöjä **aktivoidaan** toimimaan. Tuenhakijoita **neuvotaan** joka vaiheessa.

Leader on maaseudun pienten toimijoiden **linkki Eurooppaan**.

Ihmisten kokoisille ideoille!

Leader yritysrahoituksen kohderyhmät

- Tukikelpoisella maaseutualueella toimivat mikroyritykset, myös maatilat silloin kun ei tueta maatalouden alkutuotantoa
- Investointien osalta maksimissaan 5 htv työllistävät
- Alkavat yrittäjät, toimivat yritykset, päätoimiset yrittäjät, osa-aikaiset yrittäjät
- Tahto kasvaa ja kehittyä, taloudelliset ja henkilöstöresurssit hankkeen läpivientiin, riittävät markkinat
- Ei voida tukea kilpailun vääristymistä paikallisilla markkinoilla
- Lisäksi ryhmäkohtaisia alueellisia linjauksia
- Tukiprosentti vaihtelee tukimuodon mukaan. Investoinneissa tuki on 20-30 % kokonaiskustannuksista yrityksen sijainnista riippuen.

Luotsi-ohjelman painopisteet

Jokaisen Leader-hankkeen on toteutettava jotain Luotsi-ohjelman painopisteistä.

Painopisteitä on neljä:

Älykkäästi
yhdessä

Elinvoimaa
elinkeinoista

Mahdolli-
suuksia
matkailusta

Virkistävää
Vapaa-aikaa

Elinvoimaa elinkeinoista

Tavoitteena on, että maaseudulla on monipuolisesti palveluita ja työpaikkoja, lähiruoan asema on vakiintunut ja saamme elinvoimaa uusiutuvasta energiasta sekä kierto- ja biotaloudesta.

**Elintarvikkeet
ja lähiruoka**

**Maaseudun
palvelut ja
työpaikat**

**Uusiutuva
energia, kierto-
ja maatalous**

Ravakka tukee esimerkiksi:

- liikkuvia ja asiakaslähtöisiä palveluita sekä uusien palveluyritysten syntymistä
- etätyön ja uudenlaisten työn tekemisen muotojen edistämistä sekä yhteisöllisten toimitilojen investointeja ja alustojen perustamista
- osa-aikaista ja monimuotoista yrittäjyyttä sekä erityisesti koulutettujen naisten ja nuorten yrittäjyyttä
- osaamisen lisäämistä, tiedonvälitystä, verkostoitumista tukevaa benchmarkkausta ja toinen toisiltaan oppimista
- innovaatioiden pilotointia, testaamista ja kaupallistamista
- yritysryhmien hankkeita, kuten sertifiointeja tukevia hankkeita, täsmäkoulutuksia, yhteistä brändiä, ohjelmapalveluita ja digitalisaation hyödyntämistä
- maatalouden kokeiluja
- omistajanvaihdoksia.

Ravakka tukee elintarvikkeiden ja lähiruuan osalta erityisesti:

- **lähiruuan** tuotannon monipuolistamista uusia tuotteita ja tuotantomenetelmiä kehittämällä ja jalostusastetta nostamalla
- **lähiruuan** saatavuuden ja logistiikan parantamista sekä uusien myynti- ja jakelukanavien pilotointia ja testaamista
- **yhteistuotantotiloihin** liittyviä investointeja
- **lähiruuan** matkailupotentiaalin hyödyntämistä.

Ravakka tukee uusiutuvan energian, bio- ja kiertotalouden osalta erityisesti:

- **materiaalien** resurssiviisaan käytön lisäämistä, kierrätystä ja sivuvirtojen hyödyntämistä
- **uusiutumattomista**, erityisesti fossiilisista raaka-aineista riippuvaisuuden vähentämistä
- **biotaloutteen** pohjaavia investointeja ja tuotantoa
- **uusiutuvien** materiaalien käytön innovaatioita ja uuden teknologian hyödyntämistä.

Mahdollisuuksia matkailusta

Tavoitteena on kasvattaa maaseudun matkailupalveluiden tarjontaa ja parantaa toiminnan edellytyksiä. Haluamme on, että alueemme on osa kasvavaa matkailualaa ja hyvinvointi- ja ruokamatkailun sekä meri- ja saaristomatkailun ansiosta suosiotaan jatkuvasti kasvattava kohde.

Hyvinvointi-
matkailu

Matkailu-
palveluiden
laatu ja
saavutettavuus

Matkailu
merellä ja
saaristossa

Ravakka tukee esimerkiksi:

- **matkailutarjonnan** ja -palvelujen monipuolistamista sekä tuotteiden, brändien ja imagon kehittämistä
- **tuotteiden** ja palveluiden kykyä kilpailla kansainvälisistä asiakkaista
- **tuotteiden** ja palveluiden vastuullisuuden lisäämistä ja vastuullisuuden näkyväksi tekemistä, erityisesti valmiuksia sertifiointiin
- **laajempien matkailukokonaisuuksien** muodostamista sekä laajapohjaista toimijoiden yhteistyötä
- **monipuolista** ohjelmapalveluyrittäjyyttä ja -tarjontaa
- **majoituskapasiteetin** lisäämiseen tähtääviä toimia
- **teemamatkailun** kehittämistä, esimerkiksi pyhiinvaellus, maailmanperintö-, juuri- ja kansallispuistomatkailua kehittäviä toimenpiteitä
- **saavutettavuutta**, kuten tuotteiden ja palveluiden sähköistä varattavuutta ja ostettavuutta, sesongin pidentämistä ja monipuolisia kulkuyhteyksiä.

Ravakka tukee hyvinvointimatkailun osalta erityisesti:

- suomalaista luontoa ja metsää, aistielämyksiä, hiljaisuutta, tilaa ja valoa hyödyntävien palveluiden syntymistä ja kehittämistä
- saunomisperinteiden tuotteistamista
- liikuntamatkailua, kuten pyörämatkailua, hiihtomatkailua ja melontamatkailua
- epätavallista ja elämyksellistä majoitusta, kuten esimerkiksi riippumatto-, puu-, glamping- ja kotimajoitusta.

Ravakka tukee matkailu merellä ja saaristossa osalta erityisesti:

- meriyhteyksiä lisääviä palveluita
- meren ja saariston vahvuuksia ja historiaa hyödyntäviä matkailupalveluita uusia ja uudenlaisia ohjelmapalveluita saaristoon
- yhteisten matkailupakettien kehittämistä kirkastamaan Selkämeren kansallispuiston ja muun alueemme saariston imagoa.

Leader -tuet yrityksille

Kehittäminen & suunnittelu

Asiantuntijapalvelut, selvitykset, innovointi, tuotekehitys ja kilpailukyky

Kehittämistuki

Yritystoiminnan suunnittelu
1.000 €

Kehittämistoimenpiteen valmistelu
2.000 €

Yritystoiminnan kehittäminen
3.000 €

Käynnistäminen

Asiantuntijapalvelut, pienhankinnat, tietojärjestelmät ja perustamiskustannukset

Käynnistystuki

Yrittämisen kokeilu
2.500 €

Osa-aikaisen yritystoiminnan käynnistäminen
5.000 €

Päätoimisen yrityksen käynnistäminen
7.500 €

Maatalouden kokeilu
2.500 €, 5.000 €, 7.500 €

Omistajanvaihdoksen suunnittelu
2.500 € tai 5.000 €

Investointi-avustus

Toimitilojen hankinta, remontointi, kone- ja kalustohankinnat

Osa-aikaiset ja päätoimiset yritykset
5.000 € - 100.000 €

IDEASTA HANKKEEKSI

Leader -tuet yhdistyksille ja muille yleishyödyllisille organisaatioille

Paikalliset
hankkeet

Alueiden
väliset
hankkeet

Kansain-
väliset
hankkeet

Yhteistyöhankkeet
80-100 %

Kehittämishankkeet, esim. kylämarkkinointi, varautuminen, tapahtumat tai yritysryhmähankkeet.

Investointihankkeet
40-65 %

Rakentaminen, kunnostus ja korjaaminen, kone-, laite- ja kalustohankinnat, energiatehokkuus, kyltit ja opasteet.

Pienhankkeet
alle 8.000 €
40-100 %

Pieninvestointi, tapahtuma, opintomatka tai kehittäminen.

**Älykkäät
kylät -hankkeet**
80-100 %

Suunnitelmat, uusien toimintatapojen kokeilu ja toimenpiteet.

Valmisteluraha
5.000 €

Älykäs kylä -hankkeen tai yritysryhmähankkeen valmistelu.

MISTÄ IDEAT?

”Paikallisia tarpeita ja toiveita kerätään laajojen verkostojen avulla.”

Ihmisten kokoisille ideoille!

Maaseutuverkoston valtakunnallinen
hankerekisteri:
<https://maaseutuverkosto.fi/hankkeet/>

Ravakka ylläpitää omaa hankekarttaa,
josta voi katsoa kaikkia rahoitettuja
hankkeita julkisin kuvauksin.

<https://bit.ly/ravakkahankekartta>

Ravakka

Toiminnanjohtaja

Heidi Jaakkola

heidi.jaakkola(at)ravakka.fi

0447929004

Lisätietoa:

Ravakan ja muiden rahoittamia hankkeita voi selata Ruokaviraston [hankerekisterissä](#)

Juttuja ja inspiraatiota hankkeista [maaseutu.fi](#)

Lisätietoa Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta [ruokavirasto.fi](#) & [maaseutu.fi](#)

[www.ravakka.fi](#)

#leaderravakka
#luotsi

**Euroopan unionin
osarahoittama**